

Sygn. akt VIII U 487/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodnicząca – Sędzia S.O. Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Tokarska-Jóźwik

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 roku w Lublinie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o odsetki

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 31 stycznia 2017 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. K. prawo do ustawowych odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 28 listopada 2014 roku do dnia wypłaty.

Sygn. akt VIII U 487/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 stycznia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił K. K. prawa od odsetek z tytułu zwłoki w wypłacie renty. W uzasadnieniu decyzji wskazał, powołując się na art. 118 ust. 1 a, 3 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 137, poz. 887 ze zm.), że prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 21 listopada 2016 roku wpłynął do organu rentowego w dniu 8 grudnia 2016 roku, wyrok uprawomocnił się w dniu 21 grudnia 2016 roku. Wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie nastąpiło w dniu 29 grudnia 2016 roku. Decyzja została wydana w dniu 11 stycznia 2017 roku. Wypłata świadczenia wynikająca z wyrównania renty nastąpiła 17 stycznia 2017 roku, to jest w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (decyzja k. 75 akt ZUS).

W dniu 21 lutego 2017 roku K. K. złożył odwołanie od wskazanej decyzji oraz wnosił o jej zmianę i wypłatę odsetek od wyrównanego świadczenia za okres od 24 października 2014 roku do 31 grudnia 2016 roku. W uzasadnieniu odwołania wskazywał, iż w jego ocenie odpowiedzialność organu rentowego powstała na skutek wydania błędnego orzeczenia Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (odwołanie k. 2-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 7-8 a.s.).

W toku postępowania strony popierały stanowiska prezentowane w sprawie (k. 14-15 a.s., k. 18 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca K. K. urodził się w dniu (...), jest z wykształcenia inżynierem mechanizacji rolnictwa. Ostatnio prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług ubezpieczeniowych i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym do października 2014 roku.

W dniu 24 października 2014 roku K. K. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik Zakładu uznał, iż wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 30 listopada 2016 roku (k. 15 a.r.). Na skutek zgłoszenia zarzutu wadliwości, Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniu z dnia 26 listopada 2014 roku uznała, iż K. K. nie jest osobą niezdolną do pracy (k. 18 a.r.). W oparciu o powyższe orzeczenie, organ rentowy w dniu 28 listopada 2014 roku wydał decyzję, w której odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do renty (decyzja k. 36 a.r.).

Odwołanie od powyższej decyzji stało się przedmiotem kognicji Sądu Okręgowego w Lublinie w sprawie VIII U 1645/16. W sporządzonych w toku tego postępowania opiniach biegli sądowi rozpoznali u K. K. (...) według (...), (...)terapię (...), (...)i uznali wnioskodawcę za całkowicie niezdolnego do pracy od 24 października 2014 roku do 23 października 2017 roku.

Biegli stwierdzili, iż u badanego doszło do pojawienia się późnych powikłań (...) ((...)) (...) - (...) (...) Biegły kardiolog wywodził, że wnioskodawca został skierowany na (...)z dnia 3 marca 2015 roku) celem zakwalifikowania do inwazyjnych (...) (...). W opinii biegłych, wnioskodawca z (...)ze względu na zaawansowanie i współistnienie chorób był całkowicie niezdolny do pracy zawodowej. Wywodzili, że istnieje duże ryzyko (...) (...) i nagłego (...) ((...)) (akta tut. Sądu VIII U 1645/16, w tym: opinie k. 19-22, k. 104). W opinii z dnia 10 grudnia 2015 roku specjalista z zakresu medycyny pracy uznał wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy od 24 października 2014 roku do 30 listopada 2016 roku. Zdaniem biegłego, zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z kwalifikacjami i ostatnio wykonywanym zatrudnieniem na stanowisku kierowniczym czy doradcy ubezpieczeniowego nie daje możliwości prawidłowego prowadzenia terapii. Wnioskodawca może podjąć zatrudnienie jako pracownik umysłowy w małym wymiarze czasu pracy, najlepiej w warunkach domowych, co niewątpliwie korzystnie wpłynie na jego proces leczenia i rehabilitacji. Praca musi być jednak lekka, mało stresująca dostosowana czasowo do trybu leczenia i rehabilitacji wnioskodawcy.

W sporządzonej na potrzeby sprawy kolejnej opinii, biegli stanowiący nowy zespół: diabetolog, kardiolog i neurolog rozpoznali u K. K. (...) (...), (...) (...), (...) (...). Biegi uznali wnioskodawcę za częściowo i okresowo niezdolnego do pracy w okresie od 24 października 2014 roku do 23 października 2017 roku. W uzasadnieniu wskazali, że u odwołującego zdiagnozowano (...) W ocenie kardiologicznej, obecne badanie oraz wyniki dotychczas przeprowadzonych badań kardiologicznych jednoznacznie świadczą o istnieniu częściowej i okresowej niezdolności do pracy. Biegli wskazali również, iż badany leczy się z powodu(...)od około 19 lat. Od 2008 roku stosuje(...) Pomimo stosowania (...)co potwierdza wynik (...)i świadczy o długotrwałym niewyrównaniu metabolicznym choroby. H. nie występują. Stwierdzone przewlekłe (...) w aktualnym stopniu zaawansowania zmian przyczyniają się do uznania częściowej niezdolności do pracy z przyczyn diabetologicznych (akta tut. Sądu VIII U 1645/16, w tym opinie k. 175 a.s.).

Wobec powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 21 listopada 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił K. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 24 października 2014 roku do dnia 23 października 2017 roku. Wyrok uprawomocnił się w dniu 21 grudnia 2016 roku (akta tut. Sądu VIII U 1645/16, w tym wyrok k. 192 a.s.).

Pismem z dnia 15 grudnia 2016 roku wnioskodawca został wezwany do przedłożenia określonych w nim dokumentów, które wpłynęły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 grudnia 2016 roku.

Wykonując wyrok Sądu Okręgowego z dnia 21 listopada 2016 roku organ rentowy na podstawie decyzji z dnia 11 stycznia 2017 roku przyznał K. K. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 24 października 2014 roku do 23 października 2017 roku (decyzja k. 68-69 a.r.).

W dniu 24 stycznia 2017 roku wnioskodawca złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w L. wniosek o wypłatę odsetek od przyznanej świadczenia (wniosek k. 74 a.r.).

Zaskarżoną decyzją z dnia 31 stycznia 2017 roku organ rentowy odmówił K. K. wypłaty odsetek z tytułu zwłoki w wypłacie świadczeń (decyzja k. 75 a.r.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie powołanych wyżej dokumentów, co do wiarygodności których strony nie zgłaszały żadnych zastrzeżeń, a także na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy VIII U 1645/16, w tym zwłaszcza opiniach biegłych lekarzy sądowych. Analizując powyższe opinie sporządzone w tej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że są one rzetelne, wyczerpujące, a zawarte w nich wnioski zostały dokładnie uzasadnione. W opiniach biegłych sądowych z dnia 21 marca 2016 roku oraz specjalisty z zakresu medycyny pracy z dnia 10 grudnia 2015 roku biegli zgodnie uznali, że występujące u ubezpieczonego schorzenia prowadzą do okresową częściową niezdolność do pracy od 24 października 2014 roku do 23 października 2017 roku.

Wskazać przy tym również należy, iż przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy organ rentowy przeprowadził wywiad zawodowy z wnioskodawcą i posiadał wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy. Ponadto Zakład zgromadził dokumentację medyczną wnioskodawcy z której wynikało, iż K. K. od wielu lat leczy się z powodu (...)stopnia według (...), (...) (zaświadczenia o stanie zdrowia, zaświadczenia lekarskie-dokumentacja orzecznicza organu rentowego). Tym samym stanowisko organu rentowego, że w postępowaniu sądowym przeprowadzone zostały nowe dowody będące podstawą wyroku w postaci opinii biegłych oraz że zachodziły okoliczności wyłączające odpowiedzialność organu rentowego za opóźnienie w wypłacie świadczenia, nie były uzasadnione.

Należy podkreślić, iż praktycznie postępowanie sądowe w sprawie VIII U 1645/16 w głównej mierze sprowadzało się do ustalenia stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy, gdyż sporna okoliczność co do istnienia niezdolności została wyjaśniona już opinii z dnia 16 marca 2015 r. Biegli w powyższej opinii uznali badanego za całkowicie niezdolnego do pracy na podstawie zgromadzonej przed organem rentowym w dokumentacji. W trakcie postępowania sądowego na termin badań biegłych w dniu 16 marca 2015 r. skarżący przedłożył kserokopie dokumentacji medycznej znajdującej się już w organie rentowym i tak odnośnie podstawowego schorzenia kardiologicznego: zaświadczenie lekarskie z 13 października 2014 r. znajduje się również na k. 6 dokumentacji medycznej, karta informacyjna – k. 8 – 9 dok. med., badanie TK z 10 września 2014 r. – k. 10 dok. med. Pozostałe dokumenty w postaci zaświadczenia i wyników badań potwierdzają poprzednie rozpoznanie. Natomiast akcentowany przez organ w sprawie VIII U 1645/16 brak wiedzy, że w dniu 3 marca 2015 r. wnioskodawca został skierowany na badanie koronograficzne również nie jest zasadny, gdyż informacja taka o kierowaniu na ewentualny zabieg zawarta jest w zaświadczeniu i skierowaniu złożonym w Zakładzie w dniu 14 października 2014 r. (k. 1, 4 dok. med.).

Wprawdzie K. K. dołączał do akt kserokopie dokumentacji medycznej (k. 18, k. 136 a.s.), niemniej jednak podstawą stwierdzenia u niego częściowej niezdolności do pracy były schorzenia stwierdzone dokumentacją medyczną złożoną uprzednio do organu rentowego. Wobec powyższego uznać należy, iż ocena lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych co do braku występowania u wnioskodawcy niezdolności do pracy, jak zweryfikowało postępowanie sądowe, okazała się w tym zakresie błędna.

Odwołanie K. K. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy organ rentowy winien zapłacić odsetki od renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej K. K. decyzją z dnia 11 stycznia 2017 roku na podstawie przepisów ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 887 ze zm.) w sytuacji, gdy przyznanie świadczenia nastąpiło w związku z wykonaniem przez organ rentowy wyroku Sądu.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Zgodnie z ust. 1a, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

O winie organu rentowego rodzącego odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia (a w zasadzie nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia) można mówić jedynie wówczas, gdy już w oparciu o dostępne organowi rentowemu dowody (w szczególności zgromadzone w aktach rentowych) można jednoznacznie rozstrzygnąć o przysługiwaniu zawnioskowanego świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 lipca 2013 roku, III AUa 1516/12 LEX nr 1345530).

Stosownie do treści art. 85 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016, poz. 963 ze zm.) jeżeli Zakład, w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń przewidzianych w przepisach określających świadczenia z ubezpieczeń społecznych, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych, określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu i wypłacaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Określenie „nie wypłacił świadczenia” oznacza zarówno nie wypłacenie świadczenia w ogóle, jak i wypłacenie go w zaniżonej wysokości. Pojęcie „błędu” w prawie ubezpieczeń społecznych jest swoiste i szerokie, tzn. oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, czy celowego działania organu rentowego. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym, jeśli wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy było następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 u.s.u.s. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 19 listopada 2013 roku, III AUa 295/13, LEX nr 1402872).

Postępowanie w sprawie świadczeń z ubezpieczenia społecznego toczy się przed organem rentowym i to na nim spoczywa obowiązek prawidłowego ustalenia czy ubezpieczony spełnia warunki konieczne do nabycia świadczeń, o które wnosi. Postępowanie przed sądem ma charakter jedynie kontrolny, sprawdzający.

Okoliczności ustalone w sprawie VIII U 1645/16 wskazują bez wątpliwości, że organ rentowy niesłusznie odmówił K. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Nie można uznać za trafny pogląd organu rentowego, iż w postępowaniu sądowym prowadzonym pod sygnaturą VIII U 1645/16 przeprowadzone zostały nowe dowody będące podstawą wydanego wyroku oraz że zachodziły okoliczności uzasadniające wyłączenie odpowiedzialności Zakładu za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Wskazać przy tym należy, iż kluczową kwestią była właściwa ocena stanu zdrowia wnioskodawcy, a mogła być ona, jak ustalono w niniejszym postępowaniu, dokonana już na podstawie posiadanych przez organ rentowy dokumentów.

Zdaniem Sądu, organ rentowy dysponował materiałem dowodowym koniecznym do pozytywnego rozpatrzenia zgłoszonego żądania, jeśli prawidłowo dokonałby interpretacji dokumentacji medycznej i wyników badania wnioskodawcy dokonany orzeczeniem Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 listopada 2014 roku. Należy przy tym podkreślić, że już Lekarz Orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w orzeczeniu z dnia 6 listopada 2014 roku uznał wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy do dnia 30 listopada 2016 roku.

Wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji nastąpiło, w ocenie Sądu Okręgowego, z dniem wydania orzeczenia Komisji Lekarskiej, 26 listopada 2014 roku. Nie byłoby jednak trafnym stanowisko, że wnioskodawca ma prawo do odsetek dopiero od dnia 27 grudnia 2014 roku, od dnia następnego po upływie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności. Skoro bowiem organ rentowy wydał decyzję wcześniej to jest już w dniu 28 listopada 2014 roku, to już w tej dacie pozostawał więc w zwłoce z wypłatą świadczenia. Nie sposób zatem uznać, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu rentowego. Analiza dokumentacji akt sprawy uzasadnia bowiem ocenę, że opóźnienie w ustaleniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy.

Faktem jest, że rozpatrując odwołanie od decyzji organu rentowego Sąd Okręgowy w sprawie VIII U 1645/16 nie rozstrzygnął kwestii odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jednak brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 roku, I UPZ 2/11 OSNP 2011/19-20/255).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. K. prawo do ustawowych odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 28 listopada 2014 roku do dnia wypłaty.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.